

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-47/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-1/2021.)

Érintett szerv: Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

..... szám alatti lakos) panaszában sérelmezte, hogy egy közlekedési baleset vétkes járművezetőjeként részrehajlóan intézkedett vele szemben a rendőrség. Előadta, hogy az intézkedő rendőrök nem vették figyelembe azon állítását, hogy nem fogyasztott alkoholt, hanem az asztmája miatt hörgőtágító hatású gyógyszerrel kényszerült inhalálni, amely befolyásolhatta az alkoholeszter által mutatott értéket. Kifogásolta azt is, hogy az alkoholos állapot és alkoholos befolyásoltság orvosszakértői vizsgálata nem volt szakszerű, továbbá, hogy rendőrségi alkalmazottként dolgozó volt felesége jelen lehetett a gyanúsítottkénti kihallgatása egy részében.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosja a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Sor került a panaszos tájékoztatására, miszerint az alapvető jogok biztosja az Rtv. 92.§-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – büntetőeljárás, illetve szabálysértési eljárás keretében fogatosított cselekmények törvényességét elbírálni. A tájékoztatást a panaszos nem kifogásolta.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat];
- A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34) ORFK utasítás [a továbbiakban: 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a panaszban foglaltak részletes áttekintését követően, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A panaszos – egy lassú jármű által előidézett torlódás következtében – több gépjárműből álló oszlopban haladt az általa vezetett személygépkocsival. A panaszos és a rendőrök által meghallgatott más szemtanú állítása szerint egy ismeretlen hatósági jelzésű pezsgő színű Skoda gépjármű előzni kezdte a kocsisort, majd a szembejövő forgalom miatt hirtelen visszakényszerült a saját forgalmi sávjába. A panaszos ennek hatására fékezett, ekkor elvesztette uralmát a járműve felett, a menetirány szerinti jobb oldali árokba hajtott, ahol a személygépjárműve a tetejére fordult.

A baleset helyszínére kiérkezett *P. G. r. zsls.* és *K. V. r. őrm.* az intézkedés során a LION 500 típusú sorszámú alkoholesztert alkalmazták, amely a panaszosnál 0,53 mg/l értéket mutatott. Mivel ez felvetette a Btk. 236. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő járművezetés ittas állapotban bűncselekmény gyanúját, a panaszost mintavétel érdekében elő kellett állítani.

A részemre megküldött jelentés és az ahhoz csatolt hangfelvétel szerint *P. G. r. zls.* a törvényi figyelmeztetések elhangzása után meghallgatta a panaszost a baleset körülményeiről. Az intézkedő rendőr többször feltett kérdésére, hogy a baleset után fogyasztott-e alkoholt a rendőrség kiérkezéséig, a panaszos kétszer is úgy nyilatkozott: „nem emlékszem, hogy fogyasztottam volna”. Az ezt követően feltett kérdés kapcsán a panaszos az ittas járművezetést nem ismerte el, és kijelentette, hogy a balesetet megelőzően a hétfői balesetet megelőző szombaton, vagyis két nappal korábban fogyasztott alkoholt.

A rendőri jelentés szerint a panaszos nem nyilatkozott az intézkedés során arról, hogy az alkoholeszter eredményét esetleg befolyásoló gyógyszert használt volna, erre vonatkozó kijelentést a hangfelvétel sem rögzít.

A helyszínre irányított járőr, *D. A. r. tőrm.* hajtotta végre a panaszos előállítását. A rendőri jelentés szerint a baleset helyszínén jelen voltak a mentőszolgálat munkatársai, akik a panaszost a baleset során keletkezett sérülései miatt beszállították a közeli kórházba. A kórházban vér- és vizeletmintát vettek a panaszostól. A mintavételt követően a panaszossal közölték, hogy cselekménye miatt vele szemben büntetőeljárást fognak indítani. Mindemellett vezetői engedélyét a helyszínen elvették.

2. A panaszos kifogásolta a vér- és vizeletminta vételének szakszerűségét is. Álláspontja szerint a mintavétel nem az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 13. módszertani levelében foglaltak szerint történt, így alkoholos fertőtlenítőt alkalmaztak, és nem az egységcsomagban lévő steril tűvel vettek vért. A panaszos szerint nem volt biztosított, hogy a minta ne szennyeződhessen, ezért vitatja a kimutatott etilalkoholt értéket.

A panaszossal szemben folytatott büntetőeljárásban bizonyítékként fogadták el az általa szakszerűtlennek tartott mintavétel eredményén alapuló kirendelt igazságügyi szakértői véleményt. A panaszos megküldte részemre azt a járásbírói végzést, amely vele szemben járművezetés ittas állapotban vétsége miatt 100 napi tétel pénzbüntetést és 1 év időtartamú járművezetéstől eltiltást szabott ki.

3. A panaszos panaszkiegészítésében sérelmezte azt is, hogy a rendőrségen dolgozó volt felesége a gyanúsítottkénti kihallgatás közben többször is benyitott a kihallgató helyiségbe. Előadta, hogy volt felesége jelenléte zavaróan hatott rá.

A panaszos megítélése szerint volt felesége és a kihallgatást végző rendőrnő baráti viszonyban lehetnek egymással. Kifogásolta azt is, hogy az elkészült jegyzőkönyv átolvasásakor nem a kihallgatást végző rendőr, hanem a panaszos volt felesége volt jelen a kihallgató helyiségben.

A panasz kapcsán ismételten megkerestem az érintett Rendőrkapitányságot. A részemre megküldött válasz szerint a panaszos állítása tényszerű volt abban a tekintetben, hogy volt felesége az érintett Rendőrkapitányságon dolgozik rendvédelmi igazgatási alkalmazottként. Igazolást nyert az is, hogy a panaszos volt felesége benyitott abba a helyiségbe, ahol a kihallgatás folyt, és arról kérdezte a kihallgatást folytató rendőrt, hogy főzön-e a részére kávé. A kihallgatást folytató rendőr állítása szerint munkatársai nem látnak be a kihallgató helyiségbe, így az érintett rendvédelmi igazgatási alkalmazott a benyitást megelőzően nem lehetett tisztában azzal, hogy volt férje kihallgatása zajlik.

Mivel a kihallgatás idején a kihallgatást folytató rendőrön kívül a közlekedésrendészeti osztályon csupán ketten tartózkodtak (az osztályvezető, valamint az érintett rendvédelmi igazgatási alkalmazott), a rendőr kizárólag az érintett rendvédelmi igazgatási alkalmazottra tudta bízni a panaszost arra a rövid időre, amíg egy kérdésben egyeztetett az osztályvezetővel. Megfelel a panaszos azon állítása a valóságnak, miszerint kinyomtatott vallomását volt felesége jelenlétében olvasta át. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint azonban az érintett rendvédelmi igazgatási alkalmazott eközben nem kommunikált a panaszossal, nem tett megjegyzéseket neki.

A kihallgatást folytató rendőr arról nyilatkozott, hogy jó viszonyban van a kollégáival, így az érintett rendvédelmi igazgatási alkalmazott munkatársával is. Nyilatkozatából nem derül ki, hogy tudott-e az érintett rendvédelmi igazgatási alkalmazott panaszoshoz fűződő viszonyáról.

A vizsgálat megállapításai

1. Figyelemmel arra, hogy az intézkedés során alkalmazott alkoholteszter bűncselekményi értéket mutatott, felmerült a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény gyanúja, amely alapján – a tényállás tisztázása érdekében, figyelemmel az Rtv. 33. § (2) bekezdésének c) pontjára, valamint a Szolgálati Szabályzat 24/B. § (1) bekezdésének b) pontjára – intézkedni kellett a mintavétel érdekében. E körben figyelemmel voltam arra a körülményre, hogy a panaszost orvosi ellátásban kellett részesíteni, így nem volt lehetőség arra, hogy a Szolgálati Szabályzat 24/A. §-ban foglaltak szerint járjanak el. *Mindezek alapján úgy foglaltam állást, hogy a mintavétel érdekében való intézkedés visszásságot nem okozott.*

2. A rendőrségi panasz vizsgálata során *nem foglalhatok állást az egészségügyi intézetben elvégzett mintavétel szakszerűségének kérdésében.* A panaszos a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette – így a gyanúsítás ellen panasszal élt az ügyészség felé – azonban a vele szemben folytatott büntetőeljárásban bizonyítékként fogadták el az általa kifogásolt mintavétel eredményén alapuló kirendelt igazságügyi szakértői véleményt.

3. Figyelemmel a Kúria Kfv.II.37.310/2023/5. számú precedensértékű rendészeti tárgyú határozatában foglaltakra, rendőrségi panasz eljárás keretében egyáltalán nem vizsgálhatóak büntetőeljárás keretében végrehajtott nyomozati cselekmények, *ennek megfelelően nem foglalhatok állást a kihallgatásra vonatkozó sérelem tárgyában.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság megállapításának hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kiletétől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbtt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos